

Vergaderjaar 2014–2015

25 764

Reisdocumenten

Nr. 85

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 september 2014

Hierbij informeer ik u over een voorval met het Verificatieregister reisdocumenten, de impact ervan en hoe de situatie is afgewikkeld.

Samenvatting

In de periode tussen 1 februari en 20 juni 2014 zijn de gegevens van de kopie van het Verificatieregister reisdocumenten abusievelijk niet bijgewerkt. De oorzaak is gelegen in een fout bij het uitvoeren van een ICT-update door de beheerder. De storing is helaas enige tijd onopgemerkt gebleven, maar is direct na ontdekking hersteld. Bedrijven die het bestand raadplegen zijn door intermediaire organisaties geïnformeerd en hebben de gelegenheid gehad om, indien nodig, maatregelen te nemen. Omdat het Basisregister reisdocumenten wel werd geactualiseerd, heeft de justitiële keten hier geen hinder van ondervonden. Volgens intermediaire organisaties is de schade voor de afnemers beperkt gebleven. Door de getroffen maatregelen is er geen aanleiding om te veronderstellen dat burgers schade hebben ondervonden of zullen ondervinden van de storing.

Achtergrond

In het Verificatieregister zijn de nummers van paspoorten en identiteitskaarten opgenomen die niet in omloop mogen zijn, omdat deze zijn gestolen, vermist of anderszins vervallen (bijvoorbeeld bij overlijden). Diverse bedrijven en organisaties raadplegen via intermediaire organisaties (BKR, Beheervoorziening BSN, Experian en IdChecker) de kopie van het register om vast te stellen of een paspoort of identiteitskaart dat aan hen getoond wordt, bijvoorbeeld bij een transactie, in omloop mag zijn. Het bestand wordt maandelijks circa 700.000 keer bevroegd. Gemiddeld ontvangen bedrijven in 0,3% van de bevestigingen een signaal dat het document niet in omloop mag zijn. Reguliere afnemers zijn onder meer: makelaars, woningverhuurders, aanbieders van telecommunicatiediensten, Kamers van Koophandel, banken, uitzendbureaus, notarissen,

verzekeringsmaatschappijen, en de zorgsector (zoals ziekenhuizen, verpleeg- en verzorgingstehuizen).

Wat is er gebeurd

Eind januari 2014 zijn tijdens werkzaamheden aan het systeem door het ICT-bedrijf dat de voorziening beheert abusievelijk programmaonderdelen verwijderd die ervoor zorgen dat er verbinding wordt gemaakt tussen het Verificatieregister en de kopie van het Verificatieregister en testen of die verbinding er is. Door het ontbreken van de verbinding is de kopie een periode niet bijgewerkt. De fout kon een periode onopgemerkt blijven doordat in de zogeheten logging aan het Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten, verantwoordelijk voor dit proces, werd gerapporteerd dat de kopieeractie was uitgevoerd, terwijl deze in werkelijkheid niet werd uitgevoerd.

Door de storing hebben bedrijven tussen 1 februari en 20 juni 2014 in een bekend aantal gevallen niet het juiste signaal ontvangen naar aanleiding van hun vraag of een zeker reisdocument in omloop mocht zijn. Het gaat om circa 1.600 documenten waarbij ten onrechte het signaal werd gegeven dat het document in omloop mocht zijn doordat het register niet was bijgewerkt. Sommige documenten zijn in die periode meermaals opgevraagd.

Direct was duidelijk dat het voorval geen betrekking heeft op de informatie die wordt gebruikt door politie en andere opsporingsdiensten en de grensbewaking. Deze instanties maken namelijk geen gebruik van het Verificatieregister maar van het Basisregister. In het Basisregister zijn naast de documentgegevens ook de persoonsgegevens van de houder opgenomen. Het Basisregister is wel steeds goed bijgewerkt.

Genomen maatregelen

Direct nadat de storing is gesignaleerd, is het opgelost door het installeren van ontbrekende programmaonderdelen. Het bestand is met terugwerkende kracht bijgewerkt en er zijn voorzieningen getroffen om de goede werking strikter te monitoren. Het ICT bedrijf heeft maatregelen genomen die ervoor zorgen dat het bestand dat de verbinding test altijd aanwezig is voordat de kopieeractie plaatsvindt. Daarnaast zijn controles aangescherpt en is de monitoring op de logging aangepast zodat een eventueel probleem niet meer onopgemerkt kan blijven. Ook is de rapportage richting het Agentschap aangescherpt.

Vanaf vrijdag 20 juni is de informatie die wordt verstrekt weer correct. Vervolgens zijn mijn inspanningen er op gericht geweest om de situatie te bereiken als wanneer het register wel goed functioneerde. Hiertoe ben ik nauw opgetrokken met de intermediaire organisaties. Intermediaire organisaties hebben hun afnemers die onjuiste informatie hebben ontvangen hier zorgvuldig op geattendeerd. Afnemers hebben de gelegenheid gehad om, indien nodig, passende herstelmaatregelen te nemen. Indien er vermoeden was van fraude moet gedacht worden aan het beëindigen van een contract.

Gevolgen

Uit de informatie die ik van de intermediaire organisaties heb ontvangen, blijkt dat er door een gering aantal bedrijven in relatief beperkte mate schade is ontstaan ten gevolge van de storing met het register. Voor zover nu bekend gaat het om circa twintig bedrijven, voornamelijk in de telecomsector en enkele duizenden euro's schade. Enkele van de

betrokken afnemers hebben gemeld dat het enige tijd kan duren voor duidelijk is of daadwerkelijk schade is geleden. Door de getroffen maatregelen is er geen aanleiding om te veronderstellen dat burgers, zo zij al iets hebben gemerkt, nog schade zullen ondervinden van de storing. Bedrijven of burgers die ten gevolge van de storing schade ondervinden hebben mogelijk recht op schadevergoeding. Indien mijn ministerie dergelijke claims ontvangt, zullen deze van geval tot geval worden beoordeeld.

Het ICT-bedrijf dat de fout heeft gemaakt, heb ik al op voorhand aansprakelijk gesteld. In de loop van de tijd zal de schade afgewikkeld worden. Daarbij worden ook de kosten betrokken die mijn ministerie heeft gemaakt in het kader van incidentmanagement.

De relatief geringe impact kan worden verklaard doordat de controle van het reisdocument bij het Verificatieregister veelal slechts één van de controles is die plaatsvindt door bedrijven. Er zijn ook andere, aanvullende en effectieve controlemechanismen. Een controle bij het register die abusievelijk geen signaal heeft opgeleverd, leidt dus lang niet altijd tot een transactie. Bovendien is gebleken dat diverse raadplegingen plaatsvinden in het kader van gestandaardiseerde administratieve handelingen, bijvoorbeeld bij overlijden. In veel van deze gevallen is het afdoende gebleken om de administratie te corrigeren aan de hand van de foutmelding. Ook komt het regelmatig voor dat een burger die zijn document als vermist opgeeft, het document alsnog terugvindt en daarna weer gebruikt. Ook in die gevallen geeft het systeem het signaal dat het document niet in omloop mag zijn, maar is er geen sprake van schade.

Openbaarheid

Aanvankelijk is de informatie over de storing, mede op verzoek van intermediaire organisaties, vertrouwelijk behandeld. Redenen hiervoor waren dat publiciteit aanleiding kon vormen voor onnodige onrust, vragen waar op dat moment geen antwoord gegeven kon worden over casuïstiek, mogelijk fraudegedrag zou uitlokken en inzicht zou geven in beveiligingsprocessen bij bedrijven.

Conclusie

Het geheel overziend kom ik tot de conclusie dat de storing snel en adequaat is verholpen. Afnemers die ten gevolge van de storing onjuiste informatie hadden ontvangen, zijn door intermediaire organisaties goed geïnformeerd en ondersteund, zodat de situatie is bereikt alsof het register wel goed heeft gefunctioneerd. De schade is beperkt gebleven en er zijn afdoende maatregelen genomen om herhaling te voorkomen of eerder te signaleren.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk